

# Teresa Łaszczyńska, Franciszek J. Cemka, Zbigniew Pokuta

---

## Skrzydłów, pow. Radomsko. Stanowisko 2

---

Informator Archeologiczny : badania 7, 214-215

---

1973

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej [bazhum.muzhp.pl](http://bazhum.muzhp.pl), gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Odkryto ponadto ślady drewnianej podłogi XII-wiecznej chaty w jej obrębie znaleziono : klucz, sierp, nożyki żelazne, przęślik, dwa fragmenty obrączki z złotego szkła, bardzo dużą ilość fragmentów naczyń glinianych, kości zwierzęce, nasiona i łuski rybie.

#### Wykop 5/73

W wykopie o powierzchni 12 m<sup>2</sup> odsłonięto bardzo dobrze zachowane konstrukcje drewniano-kamienno-ziemne wału datowane na XIII-wiek.

Odkryto 13 dębowych belek w układzie północ-południe, dwie belki poprzeczne ułożone w odległości 1,40 m jedna od drugiej po osi wschód-zachód. Na belkach podłużnych w części południowej wykopu odsłonięto skrzynie wału wypełnione belkami dębowymi, kamieniami, fragmentami cegieł oraz szaro-brunatną gliniastą warstwą ziemi z rozłożonym drewnem. W narożniku północno-zachodnim wykopu, konstrukcje wału wzmacniają ukośnie wbite pale dębowe.

Jednocześnie na stanowisku prowadzone są badania przez pracownię paleobotaniczną IHKM PAN.

Badania będą kontynuowane.

SKRZYDŁÓW, pow. Radomsko  
Stanowisko 2

Muzeum Archeologiczne i Etnograficzne  
w Łodzi

Badania prowadziła mgr Teresa Łaszczewska oraz mgr Franciszek J. Cemka i mgr Zbigniew Pokutą. Finansował WKZ w Łodzi. Wznowienie badań prowadzonych na tym stanowisku w latach 1963 - 1964. Osada wielokulturowa z okresów : IV - V okresu epoki brązu, lateńskiego, późnego okresu wpływów rzymskich i wczesnego średniowiecza.

Stanowisko położone na tzw. "Ostrówku" - terenie uprawnym na krawędzi pradoliny rzeki Warty. Wyeksplorowano powierzchnię 128 m<sup>2</sup> / wykop IV o powierzchni 118 m<sup>2</sup> oraz rów sondażowy o wymiarach 1 x 10 m/.

Odkryto dwa obiekty uznane za mieszkalne, pięć jam gospodarczych, a ponadto kilka zagłębień warstwy kulturowej, będących pozostałościami obiektów starożytnych zniszczonych przez wczesnośredniowieczną zabudowę terenu.

Na szczególną uwagę zasługuje obiekt mieszkalny nr 1, którego wyraźny zarys zbliżony do kwadratu, o wymiarach 4,80 x 3,80 /? / m uchwycono na głębokości 50 cm od powierzchni ziemi. Nie wyeksplorowano go w całości, gdyż w części zachodniej przylegał do brzegu wykopu. Był zapewne półziemianką, ponieważ wypełnisko sięgało do głębokości około 1,10 m od powierzchni ziemi. We wschodniej połowie obiektu, bliżej centralnej jego części, znajdowało się palenisko ułożone z kamieni tworzących zwarte, koliste skupisko o średnicy około 60 cm. Wystąpiło ono na głębokości 70 cm. Zawartość warstwy kulturowej obiektu stanowiła ceramika z późnego okresu wpływów rzymskich / IV - V w.n.e. / z domieszką ułamków ze środkowego okresu lateńskiego. Na spodzie wypełniska znaleziono przęślik oraz fragment prawdopodobnie kamienia żarnowego. Ponad omawianym obiektem zalegała warstwa kamieni,

która na głębokości 30 cm od powierzchni ziemi miała wygląd niezbyt zwarte go bruku o kolistym, w przybliżeniu, rzucie poziomym i średnicy około 3,80 m. Wśród kamieni występowała polepa, połuczone ciężarki tkacie oraz ułamki naczyń z późnego okresu wypływów rzymskich i w mniejszej ilości ceramika wczesnośrednio-wieczna.

Obiekt mieszkalny nr 2, zdecydowanie wczesnośredniowieczny / XI - XII w./, jest również półziemianką o kształcie nieregularnego, wydłużonego prostokąta / długość 6 m, maksymalna szerokość 2,80 m, minimalna szerokość 1,80 m. Obiekt uznano za mieszkalny na podstawie zawartości warstwy kulturowej. Oprócz ceramiki znaleziono w jego wypełnisku: 4 noże żelazne, pierścionek z brązu, frag-ment ozdobnego łańcucha żelaznego. Wśród ułamków naczyń wyróżniono jeden ze śladami polewy / od wewnątrz jasnozielonej, od zewnątrz żółtawej/, pochodzący z naczyń wykonanego z białawej gliny.

Większość jam pochodzi z okresu wczesnośredniowiecznego. Jedna z nich jest zapewne pozostałością dymarki.

Na wschód od wczesnośredniowiecznego obiektu mieszkalnego odkryto skupisko ceramiki z IV - V okresu epoki brązu.

Powyższe odkrycie zmienia datowanie początków osadnictwa na badanym stano-wisku, bowiem dotychczas najstarszy materiał zabytkowy pochodził z początków okresu lateńskiego.

ŚLUPSKI MŁYN, pow. Grudziądz  
Stanowisko 3

Muzeum w Grudziądzu

Badania prowadził mgr Ryszard Boguwołski  
/ autor sprawozdania / oraz mgr Andrzej  
Kola. Finansowało Muzeum, Prezydium PRN  
w Grudziądzu i WKZ w Bydgoszczy. Trzeci  
sezon badań. Dwuczęlonowe grodzisko wczesno-  
średniowieczne.

Wytyczono wykop o wymiarach 3 x 20 m w północnej części pierwszego czło-  
nu grodu / człon A/, co oznaczało w nawiązaniu do prac ubiegłorocznych uzyskanie  
pełnego przekroju przez jego wnętrze wraz z umocnieniami obronnymi.

Uzyskany układ stratygraficzny w tym wykopie nie zniszczony przez zabudowę  
krzyżacką odzwierciedlił dwie fazy osadnicze z okresu wczesnego średniowiecza.  
Elementy osadnicze i konstrukcyjne grodu starszego / I faza osadnicza / odkryte  
zostały głównie na działce D i C. W tym czasie osiedle otoczone zostało, przynaj-  
mniej od tej strony, wałem drewniano ziemnym o nieregularnej konstrukcji ruszto-  
wej, którego przestrzeń między bierwionami wypełniono piaskiem i gliną. Posado-  
wiony on został na warstwie pierwotnego humusu wyznaczającej naturalną krawędź  
wysoczyzny. Długość jego na badanej powierzchni wynosiła 8 m, zaś wysokość naj-  
większej jego kulminacji dochodziła do 1,8 m. Jeśli chodzi o stałe elementy osad-  
nicze związane z omawianą fazą osiedla, to odkryte rumowisko urw wewnętrznej  
stopie wału jest pozostałością bliżej nieokreślonego domostwa. Analiza geologiczna  
warstwy oraz bardzo duża ilość odkrytego w niej materiału ceramicznego i kości  
zwierzęcych całkowicie powyższy wniosek potwierdza.